

## Advies aan Provinciale Staten

Uw contactpersoon

S. Neeskens

AD/STG

Doorkiesnummer +31 235145282

neeskenss@noord-holland.nl

5 november 2019

1 | 6

Tbv Statenvergadering d.d. 11-11-2019

Commissie M&B

Datum commissievergadering 28-10-2019

Onderwerp: Voordracht Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud  
2020-2027

Advies commissie M&B:

De *Voordracht Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud 2020-2027 (PMO)* als bespreekstuk wordt doorgeleid naar PS van 11 november 2019

Uittreksel van het concept-verslag M&B 28-10-2019:

### 5a. Voordracht Provinciaal Meerjarenprogramma Onderhoud 2020-2027

De heer **Steeman** (D66) zegt dat D66 erg blij is dat in dit PMO de blik breder is dan asfalt alleen. Niet alleen maai- maar ook zaai beleid verdient hoge aandacht. De inzet op de fiets komt nog te weinig naar voren. Veel projecten in het PMO zijn op de auto gericht. D66 ziet te weinig terug dat er wordt gewerkt aan aaneensluitende fietsinfrastructuur.

Bij interruptie vraagt de heer **Klein** (CU) waarom D66 dit verwacht terug te zien in het onderhoudsprogramma voor bestaande infrastructuur.

De heer **Steeman** (D66) legt uit dat onderhoud altijd meekoppel-kansen biedt.

D66 pleit voor vervoer over water. Dat onderdeel komt onvoldoende terug in het PMO. De rol van inwoners is ook voor de provincie belangrijk. Daar valt nog winst te behalen. Zij zijn de dagelijkse ervaringsdeskundigen. Het is belangrijk om inwoners vroegtijdig en persoonlijk mee te laten praten. Dat kan het draagvlak voor onderhoudsprojecten vergroten.

Wordt door Provincie Noord-Holland gewerkt met een strategische Assetmanagementplanning bij grote kunstwerkprojecten? Hoe gaat de provincie voorkomen dat zich in de toekomst grote risico's voordoen, zoals bij de Leeghwaterbrug? Op welke wijze zijn lessen getrokken uit dat project en zo ja op welke wijze zijn die lessen ingebed?

De heer **Gringhuis** (GL) weet dat onderhoud essentieel is om Noord-Holland goed bereikbaar te houden. GL wordt 'onrustig' van het onderhoudsniveau van vaarwegen. Sommige vaarwegen worden onderhouden op D

niveau. Dit is lager dan het C-niveau. Kan hieruit worden afgeleid dat delen van vaarwegen niet voldoen aan de wettelijke eisen ten aanzien van onderhoud? Is de provincie aansprakelijk als hierdoor ongevallen plaatsvinden?

Langs provinciale wegen en busbanen staan circa 550 bushaltes. Door gemeenten worden hun bushaltes verduurzaamd, bijvoorbeeld met een groen dak van vetplanten. Deze daken vangen fijnstof op en houden regenwater vast. Utrecht heeft hiermee goede ervaringen opgedaan. De kosten hoeven niet per se hoger te zijn dan die van een standaard bushokje. GL ziet graag dat als er nieuwe bushokjes moeten komen, deze worden vervangen door duurzame hokjes. Wat vindt de commissie hiervan? Wat vindt de gedeputeerde van het idee?

De heer **Klein** (CU) vindt het een sympathiek idee om bushokjes te verduurzamen.

De softwaretechniek van de Waterwolf tunnel moet worden vervangen. Het betrof een DBFM contract waarbij de aannemer verantwoordelijk is voor alle kosten voor onderhoud en beheer gedurende een bepaalde periode. Hoe kan het dan toch dat de provincie hiervoor 1,5 miljoen euro ter beschikking moet stellen? Hoe kan worden voorkomen dat straks het softwaresysteem weer instabiel raakt?

Het ontsteken van openbare verlichting vindt plaats door middel van een centraal signaal van Liander. Dat signaal verdwijnt. Wanneer van een centrale naar een decentrale aansturing wordt overgegaan lijkt dat een stap terug. Zou het niet beter zijn om een centraal systeem te installeren? Het ontsteken van de openbare verlichting mag er niet op achteruitgaan.

Met het programma Bereikbaarheid Zuid-Kennemerland wordt aan de slag gegaan. In het coalitie akkoord staat niets over de weg N200. Valt de aanpak van de weg onder het programma? Is de gedeputeerde bereid om met de stichtingen, die werden vertegenwoordigd door de inspreker, in gesprek te gaan? Hoe staat de gedeputeerde tegenover het idee om op korte termijn de maximum snelheid op de Zeeweg te uniformeren?

De heer **Hoogervorst** (SP) vraagt of de gedeputeerde bereid is om de aanpak van de N200 zo snel mogelijk in het PMO op te nemen? Het project kan dan de studiefase ingaan met betrokkenheid van burgers.

Spreker citeert: "Verder is er groen licht gegeven voor het houden van Formule 1 in Zandvoort. Wat de impact is op ons wegennet is nog niet bekend. Door de organisatie van Formule 1 wordt gewerkt aan een verkeersplan..."

Het is mooi dat de organisatie van de Formule 1 zelf een verkeersplan maakt. Het verbaast de heer Hoogervorst dat de provincie volledig afwachtend is.

Kan het project Solar Road in het PMO worden opgenomen?

Alle gebieden in Provincie Noord-Holland staan onder contract bij een aanbieder, tevens uitvoerder. Wanneer gaat een onderhoudsproject toegevoegd worden aan de opdracht van een uitvoerder in een gebied? Blijven er projecten op het gebied van onderhoud die in handen van Provincie Noord-Holland blijven?

De SP spreekt haar zorg over het uit de hand lopen van het project Leeghwaterbrug in Alkmaar. Wat is de laatste stand van zaken?

De heer **Deen** (PVV) vertelt dat de PVV over het algemeen genomen positief is over het PMO. Het is goed om te lezen dat er sprake is van een goede samenwerking met gebiedscontractanten.

De blijvende aandacht voor bermonderhoud is prima om bijen en andere insecten een steuntje in de rug te geven.

De PVV wordt niet enthousiast van het feit dat de provincie niet alleen wil bijdragen aan de nationale en internationale klimaat- en CO2 doelstellingen, maar hierin zelfs een voorloper wil zijn. naar de mening van de PVV een volslagen zinloze ambitie.

De fractie is benieuwd naar de NIKG eind dit jaar, waarin de financiële consequenties van de klimaat- en CO2 doelstellingen verder zullen worden uitgewerkt.

De SP refereerde aan Solar Road. De PVV stelde daarover heel vaak vragen. De PVV zou juist niet willen dat Solar Road in het PMO wordt opgenomen. Wat de PVV betreft worden morgen nog de aandelen verkocht en zodoende 400.000 euro veilig gesteld, gezien het grote aantal faillissementen in deze sector. Daarmee houdt de provincie nog wat over van de door de Noord-Hollanders zuur verdiende belastingcenten. Behoudens het zojuist gezegde kan de PVV instemmen met de voorliggende voordracht.

Mevrouw **Van Geffen** (VVD) spreekt van een helder stuk. De VVD is in afwachting van het vervolg van de doorwerking van het provincie akkoord. De fractie is heel blij dat veel projecten op asfalt zijn gericht. De auto is er nu eenmaal. Groei van inwoners betekent ook groei van auto's, fiets en OV. Bij het vervoer naar de kust gaat het niet om de specifieke situatie rond Formule 1. Het simpelweg schrappen van rijbanen op weg naar zee is een voorbeeld van het verleggen van een autostroom waarmee de verkeersdoorstroming wordt belemmerd. Gebleken is dat 5% minder autokilometers vraagt om 30% meer OV-kilometers. Er gaan ook bussen en vrachtauto's over asfalt. Ook die zullen moeten kunnen doorrijden. Het is een illusie om niet meer aan asfalt te denken.

Het idee voor duurzame bushokjes spreekt de VVD aan. Als dit geen extra kosten met zich meebrengt dan zou de VVD meteen willen doorpakken.

Over het onderhoud van vaarwegen staat niet veel vermeld. Vraagt een Blauwe golf om het vaarverkeer te laten doorgaan, geen geld?

Er wordt onderzoek gedaan naar overslaglocaties voor vervoer over water. Hoe verhoudt zich dat met de bio diverse inrichting van kades?

Er wordt gesproken over de aanleg van extra faunapassages. Is er een evaluatie van hoeveel dieren de weg naar een passage vinden?

Worden gebiedscontracten tussentijds geëvalueerd, zowel financieel als kwalitatief? Zijn er verschillen qua regio?

De heer Hollebeek (PvdD) is heel enthousiast over het idee van GL voor het verduurzamen van bushokjes. Het opnemen van de N200 in PMO lijkt de fractie prima. Het gaat de fractie niet alleen om de veiligheid, maar ook om de uitstoot.

Opvallend is dat er sprake is van het verbeteren van biodiversiteit en verduurzaming van infrastructuur. Wat wordt bedoeld? Bij de verduurzaming van infrastructuur plaatst de PvdD een kanttekening. Ander asfalt en een betere afstemming tussen verkeerslichten leidt niet tot 50% minder CO2-uitstoot.

Er wordt een krediet beschikbaar gesteld voor het vervangen van een houten oeverconstructie door staal. Waarom de keuze voor staal? De voorkeur van de PvdD gaat altijd uit naar de meest duurzame vorm. Natuurvriendelijke oevers gaan voor hout en hout voor staal.

De PvdD mist een integrale visie op wegbermen en oevers. De fractie ziet graag een meer integrale, netwerkachtige benadering binnen en tussen deze onderwerpen. De PvdD overweegt hiervoor een motie in te dienen in Provinciale Staten.

Mevrouw **Abdi** (PvdA) vraagt wanneer de commissie en de gedeputeerde in overleg gaan over een ander proces van PMI en PMO.

Oude verflagen die chroom 6 bevatten zijn schadelijk voor de gezondheid van onderhoudspersoneel. De kosten zijn hoger dan de vrijgemaakte gelden voor het treffen van maatregelen.

De PvdA is een voorstander van duurzame bushokjes. Denk daarbij meteen aan circulair maken en de mogelijkheden van zonnepanelen. Wellicht kan dit ook worden onderzocht voor overdekte fietsshokken?

Mevrouw **Kuiper** (CDA) zegt dat de coalitie ambities heeft op het gebied van duurzaamheid biodiversiteit en energietransitie. Dat moet nog verwerkt worden in de Nota Infrastructurele Kapitaalgoederen. Pas dan zijn de financiële consequenties duidelijk. Het is goed dat de provincie het voorbeeld geeft. Wel moet er altijd een afweging kunnen plaatsvinden tussen de kosten en de te verwachten effecten van nieuwe maatregelen. Als er geen nieuwe infrastructuur komt of dit wordt langdurig uitgesteld dan heeft dit tot gevolg dat er geen nieuwe beheerskosten zijn. Wat betekent dit voor het beheer van bestaande wegen, die niet zullen worden ontlast van bepaalde verkeersstromen en waarvan de inrichting niet optimaal is. Het CDA gaat ervan uit dat dit ook bij het nieuwe PMI en het daarmee samenhangende PMO in beeld wordt gebracht. Kan de gedeputeerde dit nader toelichten?

De heer **Dessing** (FvD) zegt dat zijn fractie het PMO heeft bestudeerd. Er ligt een gedegen stuk voor waarin de fractie zich op grote lijnen kan vinden. FvD is niet per se een voorstander van het voorloper willen zijn op klimaat en CO2 doelstellingen. De fractie van FvD ziet de verdere financiële uitwerking in het NIKG zal FvD met scherpe belangstelling volgen. Onder die condities kan FvD instemmen met het voorliggende PMO.

De heer **Steeman** (D66) vindt het verduurzamen van bushokjes een uitstekend idee. Naast groene daken valt ook te denken aan zonnepanelen op bushokjes.

Mevrouw **Kuiper** vertelt dat het CDA het een goed voorstel vindt om bushokjes te verduurzamen. Daarbij moet wel worden gekeken hoe hufterproof een dergelijk bushokje is.

Gedeputeerde **Tekin** vertelt dat het PMI en PMO twee verschillende documenten zijn. Dit is de laatste keer dat beide apart worden behandeld. Ze worden samengevoegd. Nieuwe fietspaden en de Zeeweg dan hoort gewoon ook in het PMI thuis en minder in het PMO. Als onderhoud wordt gepleegd dan wordt altijd geprobeerd om van werk werk te maken. Als het mogelijk is wordt dan bijvoorbeeld het fietspad, naast de aan te pakken weg, meegenomen. Met de hulp van Provinciale Staten zal het college een poging wagen om het allemaal scherper op te schrijven.

Vervoer over water en de Blauwe Golf horen in het PMI thuis. Het betreft meer beleid dan onderhoud. De provincie doet aan assetmanagementplanning. Dat is niet openbaar want dan zou de provincie haar positie naar de markt toe weggeven.

Als de Leeghwaterbrug klaar is, dan komt er een uitgebreide evaluatie, ook naar de rol van de aannemer. Over het verduurzamen van bushokjes in Utrecht heeft de gedeputeerde gelezen. Het is een goede suggestie. Hoe langer deze commissie er over sprak, hoe meer erbij kwam. De gedeputeerde gaat zijn huiswerk om te beoordelen wat mogelijk is, inclusief kosten.

Oevers kennen met name onderhoudsniveau D. Dit betreft echt de oevers en niet de vaarwegen. Het onderhoud is risico gestuurd, waarbij veiligheid een item is en blijft. Als onveiligheid dreigt dan wordt er ingegrepen. Dat wordt in de gaten gehouden.

Helaas kent de Waterwolftunnel een oude onderhoudscontractvorm. De software zou 8 jaar meegaan. Nu wordt deze na 7 jaar afgeschreven. De software vertoonde veel kuren. Vanwege veiligheid is de vervanging een jaar naar voren gehaald.

Het college baalt er ook van dat Liander (landelijk) stopt met het signaal voor het ontsteken van openbare verlichting. Daar moet de provincie mee dealen. De vraag naar een andere vorm van centrale bediening wordt uitgezet, maar mogelijk is centraal bedienen ingewikkelder dan gedacht. Het overnemen van het systeem van Liander kan worden onderzocht, al blijkt dit een verouderd systeem te zijn.

Aan de Zeeweg is in 2015 groot onderhoud gepleegd. Voorlopig is de Zeeweg nog niet opgenomen in het PMO. De ideeën van inspreker, de heer Prins, gaan veel over het PMI deel. Er is al een afspraak gepland voor ambtelijk overleg. De gedeputeerde heeft de Bereikbaarheid- en Mobiliteitsportefeuille. Hier horen natuur, recreatieschappen en cultureel erfgoed bij. Collega gedeputeerden zullen moeten worden betrokken, om te beoordelen wat mogelijk is. Natuurlijk moet in gesprek worden gegaan met de regio. Van 3,25 miljoen euro gaat 1,45 miljoen euro naar de spoorse maatregelen, als Provinciale Staten daarmee akkoord gaan. Er blijft een bedrag over. De stichting Vrienden van Middenduin is één van de belanghebbenden om het gesprek mee te voeren. Het college staat altijd open voor een gesprek en goede ideeën.

Op 12 december 2019 worden Masterclasses georganiseerd. Dan komen ook de gebiedscontracten aan bod. Onderhoud vaarwegen komt niet terug in dit PMO. Behalve de Amstel, die op de planning staat voor 2022, zijn de overige vaarwegen gebaggerd, Zij komen weer in beeld vanaf 2031.

De grote fauna passages worden gemonitord. Eenmaal per 2 jaar komt de gedeputeerde Natuur met een biodiversiteitsmonitor. Niet alle faunapassages worden gemonitord.

Overslaglocaties is een onderdeel dat de gedeputeerde zou willen parkeren om er op terug te komen bij Vervoer over water. De gedeputeerde komt bij de bespreking over het combineren van PMI en PMO terug op de vraag of het realiseren van bio diverse kades en vervolgens aanwijzen als overslaglocatie elkaar niet bijt. De heer Hollebeek sprak over 50%. Ambities worden gesteld. Het streven is op dit moment om tot 25% zien te komen. De instelling van de VRI helpt wel degelijk.

Staal (in plaats van hout) wordt gebruikt als een sterke oeverconstructie noodzakelijk is. Dan moet praktisch worden gehandeld.

Voor de aanpak van de Chroom 6 problematiek is door het vorige college geld gereserveerd. Het plan van aanpak is klaar. Voor wat nu bekend is zijn de middelen voldoende om de Chroom 6 uitdaging die binnen de verantwoordelijkheid van de provincie ligt.

Mevrouw Kuiper vroeg of minder wegen ook minder onderhoud met zich meebrengt. De gedeputeerde kan daarop geen antwoord geven. Het valt te bezien of er geen nieuwe wegen bij komen. Als het PMI en PMO zijn samengevoegd, is het een goede vraag om te bespreken.

Het project Leeghwaterbrug behaalde onlangs een mijlpaal. Het beweegbare brugdeel is twee weken succesvol geplaatst. De aannemer loopt nog op planning om in maart 2020 te kunnen opleveren.

De gedeputeerde praat binnenkort met ondernemers. Daarvan volgt een terugkoppeling.

Over het verkeersplan van de organisatie Formule 1 zegt de gedeputeerde dat de organisatie primair verantwoordelijk is voor het opstellen van een verkeersplan. De gemeente Zandvoort moet daarmee uiteindelijk instemmen. Alle bestuurders zagen inmiddels een tweede versie van het verkeersplan. Inmiddels zit Provincie Noord-Holland ook aan tafel. Voor de zomer is gezegd dat dit de meest duurzame wedstrijd moet worden van de Formule 1 agenda. Het verkeersplan wordt dan ook getoetst aan de hoge ambitie die de organisatie zichzelf heeft gesteld. De overheden deden een goede geste met de spoorse maatregelen. Als het verkeersplan definitief is en openbaar mag worden gemaakt, dan krijgt de commissie het te zien en kan daarover het gesprek worden gevoerd. De provincie kan kennis en knowhow bijdragen maar uiteindelijk moet de burgemeester van Zandvoort zijn akkoord geven.

Als de provincie aan groot onderhoud doet, is er altijd sprake van participatie. De buurt wordt betrokken. Dat gaat niet altijd goed vanwege de verschillende verwachtingen die er zijn. De Prinses Amaliabrug is een mooi voorbeeld van goede participatie. Er moet actief op worden ingezet dat aan de voorkant heel transparant en duidelijk wordt gecommuniceerd. Ook 'nee' is een antwoord. De omgeving heeft recht op duidelijkheid. Dat

geldt voor PMI- en PMO-projecten. Participatie kan altijd beter. Op het moment dat het PMI en PMO bij elkaar worden gevoegd zal het gesprek worden gevoerd over wat dit voor de participatie betekent.

*Tweede termijn:*

De heer **Gringhuis** (GL) bedankt de commissie voor de steun voor groene bushokjes. Hij is blij met de toezegging van de gedeputeerde dat nader onderzoek volgt. GL wacht de uitkomst van het onderzoek met smart af.

De **voorzitter** constateert dat de voordracht als bespreekstuk naar Provinciale Staten kan worden doorgeleid.